

Johannesfredsvägen 7, 168 69 Bromma
Tel 08-549 041 21
info@svensktfriluftsliv.se
svensktfriluftsliv.se

Avdelningen för befolknings och välfärdsstatistik

Alexandra Kopf Axelman

SCB

Box 24300

104 51 Stockholm

Ang. frågor som underlag till möte om översyn av design av SCB:s levnadsförhållandeundersökningar

Svenskt Friluftsliv är en paraplyorganisation för friluftslivets ideella organisationer. Vi har idag 25 medlemsorganisationer med ca 1,7 miljoner medlemskap. Vi fördelar sedan 2010 statens stöd till friluftslivets ideella organisationer i enlighet med lag och förordning. Se gärna mer på vår hemsida www.svensktfriluftsliv.se.

Friluftslivet har stor omfattning och strategisk betydelse för samhället. Flera undersökningar visar tydligt att friluftslivet har stor betydelse för människors välbefinnande och hälsa. Vissa beräkningar visar att samhällets kostnader för fysisk inaktivitet och övervikt hos den svenska befolkningen uppgår till ca. 6 miljarder kronor per år.

Uppskattningar visar därtill att friluftslivet omsätter ca. 100 miljarder kronor per år och ger 75 000 arbetstillfällen. Särskilt stor är betydelsen för sysselsättningen i glesbygd.

Trots friluftslivets stora strategiska betydelse för samhället samt för människors välbefinnande och hälsa är kunskapen och statistiken om friluftsliv mycket bristfällig.

Friluftslivets inriktning och olika verksamheter förändras och ser annorlunda ut idag jämfört med för 20 år sedan. Den snabba urbaniseringen gör att många människor idag inte längre får den naturliga kontakten med natur och landskap som tidigare generationer och därmed inte heller förståelsen för naturens värden. Många människor i tätortsnära miljöer samt invandrande nya svenskar upplever hinder och barriärer. Detta innebär att stora grupper har svårt att få tillgång till friluftslivet och de värden som det medför i form av t.ex. rekreation, återhämtning och social gemenskap.

Vi ser också att nya aktiviteter som t.ex. ”geo-caching” och ”mountain bike” ökar medan andra minskar i omfattning. Denna förändring av friluftslivet medför att även samhällsplaneringen på regional och lokal nivå måste anpassas till de nya förutsättningarna.

MEDLEMSORGANISATIONER Cykelfrämjandet, Friluftsförbundet, Förbundet Skog och Ungdom, Korpen Svenska Motionsidrottsförbundet, Riksförbundet Hälsofrämjandet, Riksförbundet Sveriges 4 H, Sportfiskarna, Svenska Brukshundklubben, Svenska Båtunionen, Svenska Cykelsällskapet, Svenska Fjällklubben, Svenska Folksportförbundet, Svenska Frisksportförbundet, Svenska Gång- och Vandrarförbundet, Svenska Islandshästförbundet, Svenska Jägareförbundet, Svenska Kanotförbundet, Svenska Kennelklubben, Svenska Klätterförbundet, Svenska Kryssarklubben, Svenska Livräddningssällskapet, Svenska Orienteringsförbundet, Scouterna, Svenska Skridskoförbundet och Svenska Turistföreningen.

Johannesfredsvägen 7, 168 69 Bromma
Tel 08-549 041 21
info@svensktfriluftsliv.se
svensktfriluftsliv.se

För att alla oavsett kön, ålder, inkomst och etnisk tillhörighet ska få tillgång till friluftsliv måste kunskaperna och statistiken om friluftslivet och dess olika utövare stärkas.

ULF undersökningens fördjupning på fritid (friluftsliv) är en värdefull källa till statistik. Antalet frågor i ULF som mäter utövande i friluftsliv har dock minskat under senare år, vilket inte är bra. I ULF/SILC 2015 fanns en handfull aktiviteter (FT2225M, FT1296, FT1271, FT1280, FT1297) medan senare undersökningar enligt uppgift endast kommer innehålla FT2225M (VARIT UTE I SKOG OCH MARK). Det är viktigt att denna variabel fortsatt får vara med i ULF/SILC då den utgör en viktig tidsserie sedan 1970-talet. Samtidigt har utvecklingen i friluftslivet breddats avsevärt under senare decennier varför människors vistelser utomhus för rekreation knappast låter sig mätas med en enstaka variabel. Framtida ULF/SILC borde innehålla en bredare grupp med utvalda aktiviteter som sammantaget ger en bra bild av friluftsliv. I andra hand bör man överväga en bredare formulerad fråga som mäter "människors vistelser ute i naturen" i tillägg till frågan om "att ströva i skog och mark".

Riksdagens beslutade friluftspolitik från 2012 innebär att 10 friluftspolitiska mål tillskapades. Ett av målen, God kunskap om friluftslivet, handlar om friluftslivets kunskapsförsörjning (mål 10). Här utgör statistik en väsentlig del: *"Statistik om friluftslivet finns och är utformad för att motsvara samhällets behov. Statistiska centralbyråns ULF-undersökning (undersökning om levnadsförhållanden) och myndigheternas statistikinsamling har utvecklats för att passa de nya friluftslivspolitiska ambitionerna."* Ansvarig myndighet för friluftsmålen är Naturvårdsverket, men Mittuniversitetet har på olika sätt varit engagerat i att göra mätningar av friluftsliv som underlag till måluppfyllelsen och där ULF undersökningen utgör en källa till kunskap som borde ha en mer central roll.

1) Hur använder ni ULF eller SILC idag? Hur ofta – årligen eller mer sällan? Vilken typ av analyser gör ni? Om uppgifterna ingår i en rapport – hur används rapporten? Berätta hur den sprids och vilka de huvudsakliga mottagarna är. Har ni i så fall kännedom om hur mottagarna använder resultaten?

- I vår dialog med beslutsfattare används resultaten från ULF-undersökningen och andra undersökningar.

2) Finns det frågeställningar som ni saknar i SCB:s levnadsförhållandeundersökningar? Hur skulle ni använda resultat från de frågeställningarna om de belyses i ULF/SILC? Finns det något som kan tas bort?

- Fördjupningen på Fritid/friluftsliv behöver breddas och bli mer ändamålsenlig med hänsyn tagen till dagens friluftsliv, då nuvarande ULF-undersökning inte fångar upp all form av friluftsliv.

Johannesfredsvägen 7, 168 69 Bromma
Tel 08-549 041 21
info@svensktfriluftsliv.se
svensktfriluftsliv.se

3) Om ni behöver kunna analysera resultat från ”ert” ämnesområde med andra ämnesområden: vilka är de tre viktigaste ämnesområdena? Rangordna gärna de tre.

- Hälsa, ekonomi, naturvård

4a) Har ni bytt ut ULF (helt eller delvis) mot att använda någon annan källa? Vilken/vilka?

- Vi använder oss av ibland av egna undersökningar eller av andra undersökningar.

4b) Om du tänker på begreppet levnadsförhållanden, finns det centrala behov som inte statistiksystemet i sin helhet fångar?

-

5) Vilka bakgrundsvariabler är relevanta för era behov?

- Flera, men inte minst: ålder, kön, etnicitet/ursprung, inkomst.

Ulf Silvander
Generalsekreterare
Svenskt Friluftsliv